

Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010

2010 mccc 7

RHAN 6

AMRYWIOL AC ATODOL

49 Ystyr gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd

- (1) Yn ddarostyngedig i ddarpariaethau canlynol yr adran hon, at ddibenion y Mesur hwn, gwasanaeth iechyd meddwl eilaidd yw—
  - (a) gwasanaeth ar ffurf triniaeth i anhwylder meddwl unigolyn a ddarperir o dan Ran 1 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006;
  - (b) gwasanaeth a ddarperir o dan adran 117 o Ddeddf Iechyd Meddwl 1983;
  - (c) gwasanaeth gofal cymunedol ei brif ddiben yw diwallu angen sy'n ymwneud ag iechyd meddwl oedolyn;
  - (d) gwasanaeth a ddarperir i blentyn o dan Ran III o Ddeddf Plant 1989 a'i brif ddiben yw bodloni angen sy'n ymwneud ag iechyd meddwl y plentyn hwnnw.
- (2) At ddibenion is-adran (1), nid yw gwasanaeth i'w ystyried fel un a ddarperir o dan Ran 1 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 os darperir ef—
  - (a) o dan adran 41 o'r Ddeddf honno;
  - (b) o dan gontract gwasanaethau meddygol cyffredinol yr ymrwymwyd ynddo gan Fwrdd Iechyd Lleol o dan adran 42 o'r Ddeddf honno;
  - (c) o dan drefniadau ar gyfer darparu gwasanaethau meddygol sylfaenol yr ymrwymwyd ynddynt gan Fwrdd Iechyd Lleol o dan adran 50 o'r Ddeddf honno;
  - (d) o dan Atodlen 1 i'r Ddeddf honno.
- (3) Mae gwasanaeth ar ffurf triniaeth ar gyfer anhwylder meddwl unigolyn yn cynnwys gwasanaeth sydd, ym marn y person sy'n darparu neu sy'n gwneud trefniadau ar gyfer darparu'r gwasanaeth, yn wasanaeth y bwriedir iddo drin yr anhwylder meddwl yr amheuir ei fod gan yr unigolyn sy'n cael y gwasanaeth.
- (4) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn—

- (a) pennu gwasanaethau eraill sydd i'w hystyried yn wasanaethau iechyd meddwl eilaidd at ddibenion unrhyw un neu ragor o ddarpariaethau'r Mesur hwn;
- (b) darparu bod gwasanaethau a fyddai fel arall yn cael eu hystyried yn wasanaethau iechyd meddwl eilaidd i beidio a chael eu hystyried felly at ddibenion unrhyw un neu ragor o ddarpariaethau'r Mesur hwn.

50 Ystyr gwasanaethau tai a gwasanaethau llesiant

- (1) At ddibenion y Mesur hwn, ystyr “gwasanaethau tai neu wasanaethau llesiant” yw—
  - (a) dyroddi llety gan awdurdod tai lleol o dan Ran 6 o Ddeddf Tai 1996 (dyroddi tai'n llety) neu sicrhau llety gan y cyfryw awdurdod o dan Ran 7 o'r Ddeddf honno (digartrefedd);
  - (b) unrhyw wasanaethau yn ymwneud â llesiant (gan gynnwys tai) a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru (p'un a ddarperir hwy gan neu o dan drefniadau a wneir gydag awdurdod cyhoeddus);
  - (c) darparu gwybodaeth neu gyngor ynghylch unrhyw wasanaeth sy'n dod o fewn paragraff (a) neu (b) uchod (p'un ai wedi ei ddarparu gan neu o dan drefniadau a wneir gydag awdurdod cyhoeddus).
- (2) Mae'r cyfeiriadau i wasanaethau yn is-adran (1)(b) yn cynnwys taliadau, grantiau a benthyciadau.

51 Dehongli'n gyffredinol

- (1) Yn y Mesur hwn—
  - ystyr “ardal awdurdod lleol” (“*local authority area*”) yw prif ardal yng Nghymru o fewn ystyr adran 20 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972;
  - “asesiad iechyd meddwl sylfaenol” (“*primary mental health assessment*”) yw asesiad o dan adran 9;
  - ystyr “awdurdod lleol” (“*local authority*”) yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol;
  - ystyr “Bwrdd Iechyd Lleol” (“*Local Health Board*”) yw Bwrdd a sefydlir o dan adran 11 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006;
  - ystyr “claf cofrestredig” (“*registered patient*”)—
    - (a) mewn perthynas â contractiwr o dan contract gwasanaethau meddygol cyffredinol yr ymrwymwyd ynddo o dan adran 42 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006, yw unigolyn—
      - (i) y mae'r contractiwr wedi ei dderbyn yn glaf o dan reoliadau a wneir o dan adran 47(3)(a) o'r Ddeddf honno, a
      - (ii) nad yw'r contractiwr wedi terfynu cyfrifoldeb mewn cysylltiad ag ef o dan reoliadau a wneir o dan adran 47(3)(c) o'r Ddeddf honno;
    - (b) mewn perthynas â pherson y mae trefniadau wedi eu gwneud gydag ef o dan adran 50 o'r Ddeddf honno, yw unigolyn—
      - (i) y mae'r person wedi ei dderbyn yn glaf o dan reoliadau a wneir o dan adran 52(8)(a) o'r Ddeddf honno, a
      - (ii) nad yw'r contractiwr wedi terfynu cyfrifoldeb mewn cysylltiad ag ef o dan reoliadau a wneir o dan adran 52(8)(c) o'r Ddeddf honno;

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

- (c) mewn perthynas ag ymarferydd meddygol cofrestredig a gyflogir gan Fwrdd Iechyd Lleol at ddibenion adran 41 o'r Ddeddf honno, yw unigolyn sy'n dod o fewn categori a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru;
- ystyr “darparydd gofal sylfaenol” (“*primary care provider*”) yw contractiwr o dan gontract gwasanaethau meddygol cyffredinol yr ymrwymwyd ynddo o dan adran 42 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006, person y mae trefniadau wedi eu gwneud gydag ef o dan adran 50 o'r Ddeddf honno ymarferydd meddygol cofrestredig a gyflogir gan Fwrdd Iechyd Lleol at ddibenion adran 41 o'r Ddeddf honno, ac ymarferydd meddygol cofrestredig sy'n darparu gwasanaethau i garcharorion o dan drefniadau a wnaed rhwng yr ymarferydd meddygol cofrestredig a pherson sy'n gyfrifol am ddarparu neu redeg carchar wedi ei gontractio allan (o fewn ystyr adran 84(4) o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 1991) yng Nghymru;
- mae i “gwasanaethau gofal cymunedol” yr ystyr a roddir i “community care services” yn adran 46 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal Cymunedol 1990;
- mae i “gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd” (“*secondary mental health services*”) yr ystyr a roddir gan adran 49;
- rhaid dehongli “gwasanaethau tai neu wasanaethau llesiant” (“*housing or well-being*”) yn unol ag adran 50;
- ystyr “oedolyn” (“*adult*”) yw person 18 oed neu hŵn;
- rhaid dehongli “partneriaid iechyd meddwl lleol” (“*local mental health partners*”), ac ymadroddion cysylltiedig, yn unol ag adran 1;
- ystyr “plentyn” (“*child*”) yw person nad yw wedi cyrraedd 18 mlwydd oed;
- mae “swyddogaethau” (“*functions*”) yn cynnwys pwerau a dyletswyddau;
- ystyr “triniaeth” (“*treatment*”) yw triniaeth ar gyfer anhwylder meddwl o fewn ystyr maes 9 o Ran 1 o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006;
- ystyr “triniaeth iechyd meddwl sylfaenol leol” (“*local primary mental health treatment*”), mewn perthynas ag ardal awdurdod lleol, yw'r driniaeth y cyfeirir ati yn y cynllun ar gyfer yr ardal y cytunwyd arno o dan adran 2 neu a benderfynwyd gan Weinidogion Cymru o dan adran 4(1)(c) neu, os nad oes cynllun, y driniaeth y mae Bwrdd Iechyd Lleol wedi penderfynu sicrhau ei bod ar gael ar gyfer yr ardal o dan adran 4(1)(a).
- (2) At ddibenion y Mesur hwn, mae unigolyn dan warcheidiaeth awdurdod lleol yng Nghymru os oes gan awdurdod lleol, mewn perthynas â'r unigolyn, y pwerau sydd yn adran 8(1) o Ddeddf Iechyd Meddwl 1983.
- (3) Yn y Mesur hwn mae unrhyw gyfeiriad (sut bynnag y'i mynegir) at wasanaeth a ddarperir gan berson yn cynnwys cyfeiriad at wasanaeth a ddarperir o dan drefniadau a wnaed gan y person.
- (4) Hyd nes y daw adran 8(1) o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 2008 i rym, mae pob cyfeiriad at adran 22C(12) o Ddeddf Plant 1989 i'w ddarllen fel cyfeiriad at adran 23(3) o Ddeddf Plant 1989.
- (5) Mae cyfeiriadau yn y Mesur hwn at gydgyssylltydd gofal i'w dehongli fel cyfeiriadau at gydgyssylltydd gofal sy'n gweithredu ar ran y darparydd gwasanaeth iechyd meddwl a oedd yn gyfrifol am benodi'r unigolyn fel cydgyssylltydd gofal o dan adran 14(1) neu (3), oni bai bod y cyd-destun yn mynnu fel arall.

52 Gorchmynion a rheoliadau

- (1) Mae unrhyw bŵer sydd gan Weinidogion Cymru i wneud gorchmyn neu reoliadau o dan y Mesur hwn yn arferadwy drwy offeryn statudol.
- (2) Mae unrhyw bŵer sydd gan Weinidogion Cymru i wneud gorchmyn neu reoliadau o dan y Mesur hwn yn cynnwys pŵer—
  - (a) i wneud darpariaeth wahanol ar gyfer achosion neu ddsbarthau o achosion gwahanol, ardaloedd gwahanol neu at ddibenion gwahanol;
  - (b) i wneud darpariaeth yn gyffredinol neu'n ddarostyngedig i esemptiadau neu eithriadau penodol neu'n unig mewn perthynas ag achosion neu ddsbarthau penodol o achos;
  - (c) i wneud y cyfryw ddarpariaeth gysylltiedig, atodol, darfodol, canlyniadol, trosiannol neu arbed ag y gwêl Gweinidogion Cymru'n dda ei gwneud.
- (3) Mae unrhyw offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau a wneir o dan y Mesur hwn neu orchymyn o dan adran 53(3)(b) yn ddarostyngedig i'w ddirymu yn unol â phenderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.
- (4) Nid yw is-adran (3) yn gymwys i reoliadau a gorchmynion y mae is-adrannau (5) a (6) yn gymwys iddynt.
- (5) Rhaid peidio â gwneud offeryn statudol sy'n cynnwys (yn unigol neu ynghyd a darpariaeth arall)—
  - (a) gorchmyn o dan adran 49(4) neu adran 53(3)(a); neu
  - (b) rheoliadau o dan adran 7(6)(a), 23(1)(b), 23(2), 45 neu 46,
 onid oes drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a'i gymeradwyo ganddo drwy benderfyniad.
- (6) Rhaid peidio a gwneud offeryn statudol sy'n cynnwys (yn unigol neu ynghyd â darpariaethau eraill) y rheoliadau cyntaf i gael eu gwneud o dan adran 18(1)(c) neu 18(8) onid oes drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a'i gymeradwyo ganddo drwy benderfyniad.

53 Diwygiadau canlyniadol etc

- (1) Mae gan Atodlen 1 effaith i wneud mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol mewn cysylltiad â Rhan 4.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru drwy orchymyn wneud y darpariaethau hynny sy'n briodol ym marn Gweinidogion Cymru at ddibenion cyffredinol y Mesur hwn, neu at unrhyw ddibenion neilltuol yn y Mesur hwn, neu o ganlyniad i unrhyw ddarpariaeth a wneir gan y Mesur hwn neu gan reoliadau o dan adrannau 45 a 46 neu er mwyn rhoi llawn effaith i'r darpariaethau hynny.
- (3) Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud mewn gorchmyn o dan is-adran (2) yn cynnwys darpariaeth i ddiwygio, diddymu, dirymu neu addasu cymhwyso unrhyw ddarpariaeth mewn—
  - (a) unrhyw Deddf Seneddol neu unrhyw un o Ddeddfau neu Fesurau Cynulliad Cenedlaethol Cymru (gan gynnwys y Mesur hwn); a
  - (b) is-ddeddfwriaeth.
- (4) Yn yr adran hon mae i'r term “is-ddeddfwriaeth” yr ystyr sydd i “subordinate legislation” yn Neddf Dehongli 1978.

54 Diddymiadau

Mae gan Atodlen 2 effaith i wneud diddymiadau mewn cysylltiad â Rhan 4.

55 Cychwyn

- (1) Mae'r darpariaethau yn is-adran (2) yn dod i rym ar ddiwedd cyfnod o ddau fis sy'n dechrau ar y diwrnod y cymeradwyir y Mesur hwn gan Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor.
- (2) Dyma'r darpariaethau—
  - (a) y rhai sydd wedi eu cynnwys yn y Rhan hon (ac eithrio yn adrannau 53(1) a 54); a
  - (b) unrhyw ddarpariaeth sy'n rhoi pŵer i wneud rheoliadau neu orchymyn, i'r graddau y mae'r ddarpariaeth yn rhoi'r cyfryw bŵer.
- (3) Daw gweddill darpariaethau'r Mesur hwn i rym yn unol â darpariaeth a wneir gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn.

56 Enw byr

Enw'r Mesur hwn yw Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010.